

ВОЈНИ СИНДИКАТ СРБИЈЕ

• 25000 Сомбор ул. Стапарски пут Ц-12/2 стан 16 Србија •
• ПИБ 107854436 • МБ 08940843 • ТР 205-184560-84 •
Тел: +38166271112 Телефакс: +38125441211
e-mail: sekretarijat@vojnisingikatsrbije.rs

ПРВИ И ЈЕДИНИ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИ СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У МО И ВС
СНАГА - ПОВЕРЕЊЕ - ПОШТОВАЊЕ

Деловодни број: Ин I-107-1/21 Датум: 28. септембар 2021.

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ - МИНИСТАР ОДБРАНЕ -

ИНИЦИЈАТИВА

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СТАТУСА И ПОЛОЖАЈА ПРОФЕСИОНАЛНИХ ВОЈНИКА И ПРИЗНАВАЊЕ ПРАВА НА ПЕНЗИЈУ ИЗ СЛУЖБЕ У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

Господине министре,

У циљу унапређења статуса, положаја и права из вршења војне службе професионалних војника, као и ради усклађивања појединих одредби Закона о Војсци Србије са Уставом Републике Србије и потврђеним међународним уговорима, позивамо Вас да у складу са својим надлежностима, покренете поступак за измене и допуне Закона о Војсци Србије (*"Сл. Гласник РС"*, бр. 116/2007, 88/2009, 101/2010 - др. закон, 10/2015, 88/2015 - одлука УС, 36/2018, 94/2019 и 74/2021 - Одлука УС), по следећим предлозима:

У члану 9. у ставу 4. иза речи "на одређено време" додаје се запета и речи: "односно на неодређено време".

У члану 44. предлажемо брисање досадашње одредбе и уградњу нових одредаба које би гласиле:

Ст. 1. У службу у Војсци Србије, у својству професионалног војника, примиће се лице које испуњава опште и посебне услове за пријем у професионалну војну службу.

Ст. 2. Професионалани војник при првом ступању у професионалну војну службу прима се на временски период од три године о чему се закључује уговор о раду.

Ст. 3. Уговор о раду из става 3. овог члана, продужиће се ако професионални војник испуњава опште и посебне услове за пријем у професионалну војну службу.

Ст. 4. Анекс уговора о раду или нови уговор о раду којим се професионалном војнику продужава радни однос закључује се на период не мањи од три године или дужи.

Ст. 5) Професионални војник може се примити у службу у Војсци Србије на неодређено време, након истека временског периода из става 2. овог члана, ако је оцењен службеном оценом најмање врло добар – истиче се, ако за пријем у службу у Војсци Србије на неодређено време добије сагласност надлежног старешине ранга команданта батаљона, њему равног или вишег старешине и ако испуњава опште и посебне услове за пријем у професионалну војну службу у својству професионалног војника.

Ст. 6) Изузетно од одредби става 5. овог члана, професионални војник који је у служби у Војсци Србије провео девет или више година, који има последње две службене оцене одличан-нарочито се истиче и испуњава опште и посебне услове за пријем у професионалну војну службу, стиче право на пријем у професионалну војну службу на неодређено време.

Ст. 7) Поступак за пријем у професионалну војну службу под условима из става 6. овог члана, професионални војник може покренути на лични захтев.

Ст. 8) Професионални војник који је у служби у Војсци Србије провео девет или више година може се примити на службу у Војсци Србије у својству цивилног лица без јавног конкурса, ако за формацијско место на које се прима има одговарајућу стручну спрему, а у случају расписивања конкурса има приоритет за пријем на службу у Војсци Србије у односу на лица из грађанства.

О б р а з л о ж е њ е

Опште је познато да уназад више година присутно решење радног положаја професионалних војника није адекватно решено, како на штету самих професионалних војника, тако и на штету државе као послодавца, односно Војске Србије. Последњих година, све је више актуелно повећање старосне доби за одлазак у пензију свих категорија запослених из ког разлога не можемо да не приметимо да се исти аршини не примењују на све запослене у државним институцијама. Наиме, државна институција која је по структури најсличнија Војсци Србије јесте Полиција Р. Србије. У Полицији Р. Србије нико ниједним прописом није у погледу година живота ограничио старосну доби до које неко ко нпр. обавља послове полицајца, односно овлашћеног службеног лица полиције треба да наврши да би и даље могао да буде у радном односу у овом државном органу. Супротно томе одредбама члана 42. став 3. Закона о Војсци Србије јасно се прописује старосна доби у којој лице запослено на одређено време не може више бити запослено у Војсци Србије. Ове одредбе сматрамо дискриминишућим и најпре штетним и по саму Војску Србије из више разлога. Војска Србије окупља више од осамстотина различитих професија и занимања (познато као ВЕС), а за нека од њих, тачније за већину, веома је тешко и скупо обучити и оспособити послужиоца, руковоаца, службеника, посаду и сл. (за то је потребно много труда, новца и времена). Велики број професионалних војника службује у Војсци Србије и више од 20 година ефективно и сваке три године, а неки и чешће упућују се на систематске и специјалистичке прегледе, испуњавају услове физичке и психичке провере, учествују на вежбама, маневрима, учествовали су у борбеним дејствима и различитим кризним ситуацијама, мисијама у земљи и иностранству и сл. Управо ова категорија запослених у Војсци Србије је њен највреднији сегмент и свака озбиљна војска у свету највише цени управо ова лица и њихове вештине и искуство. Из ове категорије војних лица производи се према сада присутном моделу подофицирски кор. Ко боље познаје средство везе од његовог послужиоца војника, ко боље од њега управља тенком, чини члана посаде нпр. на систему "КУБ", управља инжињеријском машином, вучним возом итд. итд.?

Неспорно је и више него очигледно да садашње решење није добро како по професионалне војнике, тако ни по Војску Србије која због лоших и свакако застарелих законских решења и прописа на снази непрекидно губи најстручније и најквалитетније људе. Ако полицајац кога смо претходно поменули може свој посао да обавља у 53. години живота, и његову способност за обављање тог посла нико не спори, зашто то не би могао да ради и професионални војник нпр. послужилац на дозеру, возач, везиста, телепринтериста, кувар и сл.? Неки ставови и мишљења да се запослени у радном односу на неодређено време тешко може заменити новим радником, и да лица која су у статусу стално запослених лошије извршавају обавезе свог радног места јер осећају сигурност просто не стоје, и немају

утемељење у новодонетом Закону о раду. Наиме, многи прописи у Војсци Србије који су и сада на снази дају могућност за замену запосленог који не извршава добро, и у потребном обиму обавезе свог радног места, а поред тога ту су уговор о раду и одредбе члана 179. Закона о раду, основом којих се запосленом може дати отказ уколико не извршава обавезе свог радног места, или пак не испуњава услове радне способности.

Из горе наведених и образложених чињеница, вођени пре свега интересима професионалних војника (који годинама живе у неизвесности и страху од губитка посла, њиховом деградацијом у односу на оне који су стално запослени јер нису у могућности да добију нпр. стан, или да га купе путем кредита, који немају право на одређене пренадлежности по основу сталног запослења што неминовно трпе и њихове породице и сл.) па свакако и интересом Војске Србије, креирали смо одредбе члана 9. и 44. у облику који вам достављамо. Ближе прописе, тачније посебне прописе за пријем у професионалну војну службу професионалних војника на неодређено време доносио би у облику правилника министар одбране, и то према стварним потребама родова, служби и специјалности у Војсци Србије. Ово сматрамо добрим решењем јер се потребе Војске Србије временом мењају и тим потребама би се према потребама формације лако усклађивале одредбе нпр. правилника који би те посебне услове прописивао (лакше је мењати правилник него закон).

У члану 110. после става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

“Професионалном војнику коме је наступило трајно ограничење радне способности за војну службу или је налазом и мишљењем надлежне војнолекарске комисије оглашен радно неспособним за војну службу или је рањаван вршећи војну службу, а навршио је 45 година живота и најмање 15 година стажа ефективне службе у Војсци Србије, може престати служба по потреби службе с правом на старосну пензију, по претходно прибављеном мишљењу министарства надлежног за послове пензијског и инвалидског осигурања.”

Досадашњи став 6. постаје став 7.

О б р а з л о ж е њ е

Део професионалних војника службује у Војсци Србије још од 1992. године. Током вршења војне службе били су учесници скоро свих ратова на просторима бивше Југославије. Служба коју су вршили ништа није била лакша од службе коју су вршили официри или подофицири, напротив и физички и психички често значајно тежа. У најмању руку је непоштено од државе да од ових људи због здравственог стања које им је неспорно значајно нарушено вршењем војне службе, нарочито ако је неко од њих био рањаван, направи социјалне случајеве јер им служба у Војсци мора престати ако су оглашени радно неспособнима, а нису стекли право на пензију. Мишљења смо да би држава морала да има слуха за ову категорију професионалних припадника Војске Србије и да им омогући да након урушавања здравља током вршења војне службе у старосној доби изнад 45 година живота остваре право на пензију. Неко ко је држави и народу служио више од 15 година ефективно и током те службе изгубио здравље свакако је од те државе заслужио пензију. Без намере да умањујемо значај било чије професије, сматрамо да се не сме се дозволити да нпр. естрадна звезда од државе стекне право на пензију, а да војник који јој је уз бројна одрицања и психофизичке напоре служио преко 15 година и у тој служби страдао, то право нема.

У члану 110. став 1. тачка 9) подтачка (1), мења се и допуњује тако што се испред речи “подофицир”, додају речи “професионални војник”.

Образложење

Садашња законска регулатива нигде не предвиђа да професионални припадник ВС у категорији професионални војник, иако наврши 40 година пензијског стажа и 53 године живота, може да оствари право на пензију, што је неспорно дискриминација по личном својству војника, у односу на остале запослене у статусу војних лица (подофицире и офицере). Ниједан закон, па ни Закон о ВС, ако је у сагласју са Уставом, не може и не сме да садржи дискриминишуће одредбе. Мишљења смо да би се усвајањем ове измене и допуне, Закон о ВС ускладио са Уставом и потврђеним међународним уговорима који забрањују дискриминацију и у значајној мери подигао морал код професионалних војника и мотивација да се у служби у ВС остане цео радни век. Ако у Полицији Р. Србије, полицајац у статусу ОСЛ може да ради до 53 године живота, зашто би се то право оспоравало професионалним војницима ВС. Данас у ВС ради значајан број професионалних војника који су учествовали у рату и просто је дужност државе да им омогући да службом у ВС заслуже и пензију.

Паралелно са изменама и допунама ових одредаба, потребно је ресорном министарству за питања ПИО, упити иницијативу за измене и допуне Закона о ПИО (*"Сл. Гласник РС", бр. 34/2003, 64/2004 - одлука УС РС, 84/2004 - др. закон, 85/2005, 101/2005 - др. закон, 63/2006 - одлука УС РС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018, 46/2019 - одлука УС, 86/2019 и 62/2021*), где је у члану 43. став 4. тачка 1) испред речи "подофицир", потребно додати речи: "професионални војник,".

Опште је позната фраза да је само задовољан војник, ефикасан војник, а реформе кроз које наша војска очигледно неуспешно пролази годинама уназад значајно су утицале на то да погрешни потези и одлуке нанесу много штете коју осетимо одмах, а после годинама не можемо да је отклонимо. Правилним одабиром кадра, пре свега искуства, знања и вештина који тај кадар има и којима влада, и њиховим сврсисходним ангажовањем, распоредом и експлоатацијом која има учинак, учинићемо војску ефикаснијом, а јефтинијом што је малој држави каква је Србија итекако потребно.

Господине министре, молимо Вас да најозбиљније приступите "проблему" који се у жаргону зове "војник по уговору", и тако што ћете подржати ову нашу иницијативу помогнете да заједно допринесемо добру за професионалне војнике, и Војску Србије, коју ти људи у великом броју чине.

С поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК ВСС

Новица Антић